

■ КООРДИНАЦІЯ УЧАСТІ ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ В УПРАВЛІННІ РЕСУРСНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Трещов Мирослав Миколайович,
доцент кафедри інформаційної справи
та економічних дисциплін
Хмельницького інституту
соціальних технологій університету «Україна»,
кандидат економічних наук
m_treschov@i.ua

Органи місцевого самоврядування дотепер не приділяли належної уваги роботі з приватним сектором. До запуску децентралізації влади це вважалося прерогативою діяльності фіскальних органів влади, що суттєво звужувало напрями розвитку ресурсного потенціалу території. Представники приватного сектору є не тільки важливими учасниками процесу управління, а й ключовим бенефіціаром стратегії управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів. Також приватний сектор часто володіє потужними масивами інформації, необхідної для формування стратегії. Бізнес-асоціації проводять масштабні дослідження і збирання аналітичних даних, які можуть забезпечити вхідні дані для розроблення стратегії (у т. ч. порівняльні дані щодо інших громад і регіонів). Опитування в секторах мають першочергове значення при формуванні фундаментальних даних щодо зайнятості, потужності виробництва тощо. Нарешті, приватні компанії часто мають унікальне уявлення про фактори, які допомагають або перешкоджають конкурентоспроможності місцевої економіки, а отже, розвитку ресурсного потенціалу території. Приватний сектор відіграє важливу роль у впровадженні планів через фінансування, фасилітацію і безпосередню участь. Залучення приватного сектору від самого початку допомагає забезпечити ефективну участь у розробці стратегії, імплементації планів і підвищує довіру інвесторів.

Успішні стратегії включають якомога більше зацікавлених сторін на етапах розроблення і впровадження. Це передбачає необхідність більшої координації і для структур управління.

По-перше, необхідна вертикальна координація між органами місцевого самоврядування, їх структурними підрозділами та іншими органами влади, що залучені в процес. Це вимагає синхронізації зусиль на місцевому, регіональному, національному рівнях влади і приводить до виникнення багаторівневих процесів управління, які є важливими для успішної реалізації стратегії на місцевому рівні.

По-друге, необхідна горизонтальна координація серед ключових суб'єктів управління як серед органів влади, так і серед стейкхолдерів. Структура основних стейкхолдерів буде варіюватися залежно від масштабів територіальних громад, але здебільшого включатиме: громадські групи (добровільні і неурядові асоціації); суб'єкти господарювання (бізнес-сектор); асоціації, профспілки, громадські організації тощо; політичних гравців (політичні партії та інші органи місцевого самоврядування).

По-третє, необхідна взаємодія між органами місцевого самоврядування сусідніх територіальних громад як одна із форм горизонтальної координації. Цей тип координації особливо актуальний у випадках, коли адміністративний поділ і політична організація менші за область соціально-економічного впливу органів місцевого самоврядування. У такому разі координація зусиль ОМС сусідніх територіальних громад навіть важливіша за координацію зусиль з іншими органами публічної влади.

Розглянемо кілька прикладів із зарубіжної практики, на які звертають увагу експерти Світового Банку. У Мюнхені (ФРН) департамент праці та економічного розвитку відіграє провідну роль у міській раді. Він має п'ять основних підрозділів і об'єднань економічного розвитку, підтримки бізнесу і розвитку туризму. Відділ економічного розвитку і стратегії зайнятості відповідає за оцінювання місцевої економіки, а також реалізацію стратегії економічного розвитку. Водночас у Медельїні (Колумбія) немає жодного відділу або підрозділу, що відповідає за сектори економіки (точки розвитку ресурсного потенціалу). Замість цього орган місцевого самоврядування спирається на потенціал і досвід персоналу з інших органів публічної влади, включаючи зовнішніх консультантів. Процес управління розвитком ресурсного потенціалу міста організовано в такий спосіб, що конкурентоспроможність території є результатом взаємодії різних факторів (інститутів і економічних активів, широкого спектру знань тощо). Іншим прикладом

є спеціальна робоча група, створена на базі муніципалітету Бобо-Діуласо (Буркіна-Фасо). Робоча група, укомплектована місцевими і зовнішніми експертами, виступає каталізатором залучення стейкхолдерів і стимулює їх участь в ресурсному забезпеченні місцевого бюджету. Команда включає фасилітатора, економіста/аналітика, планувальника й соціолога зі спеціалізацією в соціології організацій і дій [1, с. 32].

Такі інституції, як асоціації органів місцевого самоврядування є одними із ключових учасників управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів. Вони дають змогу використувати економію масштабу і сприяють ефективному обміну знаннями. Наприклад, наявність зв'язків між членами асоціації, міжнародними і національними донорськими організаціями допомагає фінансувати програми і проекти розвитку, сприяти обміну досвідом між органами місцевого самоврядування, у т.ч. шляхом публікації посібників кращих практик.

ЛІТЕРАТУРА

1. Smoke P. Local Revenues under Fiscal Decentralization in Developing Countries : Linking Policy Reform, Governance and Capacity / P. Smoke. *Fiscal Decentralization and Land Policies. Lincoln Institute of Land Policy*, 2008. 37 p.